

Czesław Miłosz (bibliografia w wyborze)

W październiku 2011 roku Sejm przyjął uchwałę o ustanowieniu roku 2011 **Rokiem Czesława Miłosza**. Poeta, prozaik, eseista, autor opracowań literatury polskiej, tłumacz poezji anglosaskiej, południowoamerykańskiej, pozostawił po sobie bogaty dorobek literacki i naukowy. Uhonorowany został licznymi nagrodami. W 1980 roku otrzymał Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury.

100 rocznica urodzin Czesława Miłosza była okazją do przygotowania poniższej bibliografii, która uwzględnia wydawnictwa zwarte i artykuły z czasopism oraz materiały audiowizualne występujące w zasobach naszej Biblioteki.

Bibliografię polecam wszystkim, którzy chcą dowiedzieć się więcej o Nobliście oraz nauczycielom szukającym ciekawych pomysłów na lekcję lub projekt edukacyjny poświęcony Czesławowi Miłoszowi.

Polecam skorzystanie z programu „**Miłosz odNowa**” ogłoszony przez Centrum Edukacji Obywatelskiej i Wydawnictwo Szkolne PWN. W ramach tego programu można skorzystać z materiałów dydaktycznych opracowanych przez znawców Miłosza i metodyków.

Wydawnictwa zwarte:

1. Czesław Miłosz / red. Wiesław Paweł Szymański.- Kraków : Wydaw. Uniwersytetu Jagiellońskiego, 1987. **Sygnatura:** 63322
2. Czesława Miłosza autoportret przekorny / Aleksander Fiut.- Kraków : Wydaw. Literackie, 1988. **Sygnatura:** 68483, 68484, 68485
3. Czesław Miłosz „Poezje” / oprac. Konstanty Pienkosz. – Warszawa: Dom Wydawniczy „Jota”, 1990. **Sygnatura:** 37 496 F. Chodzież
4. [cztery] x Nobel / red. Grażyna Tomaszewska, Feliks Tomaszewski.- Warszawa : Stentor, 2002. **Sygnatura:** 94873, 94874
5. Dziwna historia awangardy / Adam Ważyk. – Warszawa: Czytelnik, 1976 **Sygnatura:** 16 418
6. Język poezji Czesława Miłosza / Teresa Skubalanka. – Lublin: WUMCS, 2006. **Sygnatura:** 44 909 Filia Chodzież

7. Lekcja polskiego / Wojciech Wiśniewski. – Warszawa: Oficyna Wydaw. Rytm, 1993. **Sygnatura:** 29 962 Filia Czarnków
8. Lęki, ucieczki, akceptacje / Iwona Smolka.- Warszawa : "Czytelnik", 1984. **Sygnatura:** 37345, 83970, 51641, 51642, 23415, 28526
9. Los, zło, tajemnica : ku twórczym źródłom poezji Aleksandra Wata i Czesława Miłosza / Marek Siwiec.- Bydgoszcz : Wydaw. Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego, 2005. **Sygnatura:** 97523
10. Miłosz / Andrzej Zawada. – Wrocław: Wydaw. Dolnośląskie, 1996. **Sygnatura:** 39 661 Filia Chodzież
11. Miłosz i Mickiewicz : poezja wobec tradycji / Lidia Banowska.- Poznań : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2005. **Sygnatura:**101165
12. Miłosz i poetyka wyznania / Joanna Zach. – Kraków: Tow. Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas”, 2002. **Sygnatura:** 44 968 Filia Chodzież
13. Miłosz jak świat / Jan Błoński.- Kraków : "Znak", 1998. **Sygnatura:** 83190, 83191
14. Moment wieczny: O poezji Czesława Miłosza / Aleksander Fiut. – Warszawa: Opena, 1993. **Sygnatura:** 29 967 Filia Czarnków
15. Nasz wiek XX: przewodnie idee literatury polskiej 1918-1980 / Włodzimierz Macią. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1992. **Sygnatura:** 29 963 Filia Czarnków
16. Poeci polscy XX wieku. Cz.1 / Jolanta Dedek. – Kraków: Impuls, 1994. **Sygnatura:** 38 225 Filia Złotów
17. Poezje Czesława Miłosza / Bożena Chrzastowska.- Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1982. **Sygnatura:** 44498
18. Poznawanie Miłosza : Studia i szkice o twórczości poety / red. Jerzy Kwiatkowski.- Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1985. **Sygnatura:** 55957
19. Rozmowy z Czesławem Miłoszem / Aleksander Fiut.- Kraków : Wyd. Literackie, 1981. **Sygnatura:** 39492
20. Rytmy prozy, czyli jak czytać polską prozę współczesną / red. Tadeusz Marcuszek. – Warszawa: Stentor, 2000. **Sygnatura:** 59 813 P Filia Wągrowiec

Artykuły z czasopism:

1. Autobiografia jako rozpamiętywanie losu / Tomasz Durek // Pamiętnik Literacki. – 1981, nr 4 , s. 123-141
2. Antropologiczny pejzaż miniatury poetyckiej Czesława Miłosza / Jerzy Winiarski // Przegląd Humanistyczny. – 2005 , nr 1 , s. 9-25
3. Abecadło Miłosza / Barbara Kaźmierczyk // Wiadomości Kulturalne. – 1997 , nr 28, s. 20
4. Być wieszczem / Jerzy Jarzębski // Teksty. – 1981, nr 4/5, s. 234-267
5. „Był to pakt diabelski” (Powojenne dysharmonie moralne Czesława Miłosza)/ Marian Stępień // Ruch Literacki. – 1996 , nr 4 , s. 431-453
6. Błyskawice ciemności / Andrzej Franaszek. – Tygodnik Powszechny. – 2006 , nr 7, s. 13
7. Człowiek w „Ziemi Ulro” (o twórczości Czesława Miłosza w latach trzydziestych)/ Polonistyka . – 1981 , nr 5/6, s. 98-111
8. Czesław Miłosz i Ameryka / Clark Cavanagh // Zeszyty Literackie. – 2006 , nr 2 , s. 69-87
9. Czesław Miłosz coś ze „Starej szuflady”/ Henryk Markiewicz. – Dekada Literacka. – 2001, nr 1-2, s. 3-8
10. Cztery głosy do Miłosza / Krzysztof Mędrak // Literatura. – 1981 , nr 14, s. 7

11. Czesława Miłosza odkrywanie Ameryki / Marian Stępień // Pamiętnik Literacki. – 1981, nr 4, s. 143-176
12. Czy ten poeta jest heretykiem? Teologia ciała / Beata Przymuszała // Polonistyka. – 2005, nr 1, s. 19-24
13. Czesław Miłosz: moment i wieczność / Piotr Śliwiński // Polonistyka. – 2005, nr 1, s. 45-47
14. „Dolina Issy” Czesława Miłosza / Polonistyka. – 1983, nr 2, s. 94-103
15. Dziewięćdziesiąt lat w poszukiwaniu ojczyzny / Leszek Kołakowski // Zeszyty Literackie. – 2001, nr 3, s. 15-18
16. Dzieje „Burzliwego romansu” Miłosza z Mickiewiczem w kontekście teorii wpływu Harolda Blooma / Patrycja Bucko-Żmuda // Pamiętnik Literacki. – 2010, nr 3, s. 3-54
17. Dom rodzinny w „Dolinie Issy” / Monika Brzostowicz // Pamiętnik Literacki. – 1997, nr 2, s. 13-32
18. Dalszy lot zimorodka / Jerzy Axer // Przegląd Humanistyczny. – 1987, nr 4, s. 45-49
19. Europa Miłosza / Jan Błoński // NaGłos. – 1995, nr 20, s. 6-16
20. Granit i płótno / Tadeusz Sławek // Tygodnik Powszechny. – 2002, nr 15, s. 8-9 („Traktat teologiczny”)
21. Głosy o poemacie „Ksiądz Seweryn” Czesława Miłosza // Zeszyty Literackie. – 2001, nr 3, s. 95-105
22. Geneza „Zielonego” tomu poezji Miłosza / Aleksander Schenker // Zeszyty Literackie. – 2005, nr 1, s. 77-82
23. Gra o tożsamość. Problemy podmiotu w poezji Miłosza / Aleksander Fiut // Pamiętnik Literacki. – 1988, nr 1, s. 39-72
24. Issa domowa rzeka / Stanisław Andrzej // Ojczyzna Polaszczyzna. – 1996, nr 4, s. 29-30
25. Jego wiek / Jan Kot // Zeszyty Literackie. – 2001, nr 3, s. 13-14
26. Karuzela pod murem getta. Uwagi o „Campo di Fiori” / Tomasz Wójcik // Ojczyzna Polaszczyzna. – 1996, nr 4, s. 31-32
27. „Księga olśnień” Czesława Miłosza / Bohdan Paczkowski // Życie Literackie. – 1994, nr 4, s. 130-132
28. „Kto chce malować świat w barwnej postaci”? Malarstwo w świecie Czesława Miłosza // Michał Mrugalski. – Przegląd Humanistyczny. – 2005, nr 1, s. 27-45
29. Kosmos żywiołów manichejskich we wczesnej poezji Czesława Miłosza / Zbigniew Kaźmierczak // Ruch Literacki. – 2007, nr 4-5, s. 489-498
30. Koncepcje człowieka w poezji Polskiej Awangardy / Stanisław Jaworski // Pamiętnik Literacki. – 1981, nr 4, s. 33-43
31. Lekcja wygnania / Ewa Bieńkowska // Życie Literackie. – 1999, nr 4, s. 99-105
32. Lekcja niepokoju / Andrzej Franaszek // Tygodnik Powszechny. – 2011, nr 4, s. 28-30
33. Łuk życia / Anna Zabanowska-Wróbel // Dekada Literacka. – 2000, nr 12, s. 3-4
34. Miłosz wobec zła / Lidia Banowska // Polonistyka. – 2005, nr 1, s. 25-30
35. Miłosz i Brodski / Irena Gruzińska-Gross // Zeszyty Literackie. – 2006, nr 2, s. 89-94
36. Miłoszowi „Oścień” / Stefan Sawicki // Ruch Literacki. – 2004, nr 1, s. 87-93
37. Miłosz i psalmy / Ewa Bieńkowska // Zeszyty Literackie. – 2005, nr 1, s. 71-77
38. Miłosz biblijny oczami teologa / Karina Jarzyńska // Teksty Drugie. – 2010, nr 3, s. 93-103
39. Na tropach Miłosza / Andrzej Franaszek // Tygodnik Powszechny. – 2007, nr 34, s. 8-9 (dodatek)
40. Nie zaprę się ciebie, młodziku / Andrzej Franaszek // Tygodnik Powszechny. – 2007, nr 15, s. 14 (dodatek)
41. Nad esejem Czesława Miłosza „Saligia” / Bogusław Grodzki. – 1997, nr 3, s. 107-128
42. Na marginesie „Giavy” Czesława Miłosza. Czy postacie literackie wrócą? / Marta Wyka // Tygodnik Powszechny. – 2004, nr 21, s. 27

43. Nad „Campo di Fiori” Miłosza / Zbigniew Bąk // *Polonistyka*. – 1984, nr 9-10, s. 576-581
44. Ostatni, co tak poloneza wodzi / Andrzej Romanowski // *Dekada Literacka*. – 1999, nr 11-12, s.
45. Odcienie emigracji: Czapski – Miłosz – Cioran / Marcin Jauksz // *Polonistyka*. – 2006, nr 1, s. 28-33
46. O poemacie Czesława Miłosza „Orfeusz i Eurydyka” / Ewa Bienkowska // *Zeszyty Literackie*. – 2003, nr 3, s. 203-208
47. O „Piesku przydrożnym” Czesława Miłosza / Ewa Bienkowska // *Zeszyty Literackie*. – 1998, nr 2, s. 93-103
48. O chwili w poezji Miłosza / Zofia Król // *Zeszyty Literackie*. – 2006, nr 2, s. 102-109
49. O wersyfikacji „Walca” Czesława Miłosza / Zdzisława Kopczyńska // *Pamiętnik Literacki*. – 1981, nr 4, s. 177-190
50. O „Traktacie poetyckim” / Jan Błoński // *Twórczość*. – 1983, nr 12, s. 73-82
51. Principia poetica Czesława Miłosza, czyli o „Ziemii Ulro” / Marek Zalewski // *Twórczość*. – 1983, nr 12, s. 56-72
52. Próby samookreślenia młodego Miłosza / Rafał Węgrzyniak // *Zeszyty Literackie*. – 2004, nr 3, s. 159-162
53. Poezja i religia / Teresa Walas // *Dekada Literacka*. – 2002, nr ¾, s. 3-12
54. Podróż syna marnotrawnego. O motywie romantycznym w „Trzech zimach” Czesława Miłosza / Ewa Kołodziejczyk // *Pamiętnik Literacki*. – 2001, nr 3, s. 135-170
55. „Przedmieście” Czesława Miłosza. Próba interpretacji / Michał Głowiński // *Pamiętnik Literacki*. – 1987, nr 1, s. 203-215
56. Proza Miłosza / Włodzimierz Bolecki // *Pamiętnik Literacki*. – 1984, nr 2, s. 133-164
57. „Robić coś z pożytkiem” / Andrzej Franaszek // *Tygodnik Powszechny*. – 2005, nr 47, s. 14-15 (dodatek)
58. Religijność poety / Joanna Zych // *Dekada Literacka*. – 2002, nr ¾, s. 13-22
59. Religia Miłosza / Michał Masłowski. – *Pamiętnik Literacki*. – 2007, nr 4, s. 43-58
60. Spór i dialog poetów Herbert i Miłosz w świetle korespondencji / Maciej Nowak // *Pamiętnik Literacki*. – 2009, nr 2, s. 41-55
61. „Sześćioletni, czułem grozę w kamiennym porządku świata” Filozoficzno-teologiczne konteksty „Traktatu Teologicznego” Czesława Miłosza / Jan Miklas-Frankowski // *Ruch Literacki*. – 2008, nr 4-5, s. 485-499
62. „Traktat poetycki” objawienie literackie w USA / Renata Gorczyńska // *Życie Literackie*. – 2001, nr 4, s. 131-137
63. Tradycje ariańskie w Miłoszowej „Dolinie Issy” / Jan Malicki // *Przegląd Humanistyczny*. – 1987, nr 7/8, s. 1-14
64. W poszukiwaniu korzeni zła Czesława Miłosza i rosyjscy myśliciele religijni ? Monika Wójcik // *Zeszyty Literackie*. – 2006, nr 2, s. 96-101
65. Wokół „Poematu o czasie zastygłym” Czesława Miłosza / Stanisław Bereś // *Pamiętnik Literacki*. – 1981, nr 4, s. 45-85
66. „Widziane nad zatoką san Francisco” Po trzydziestu latach / Renata Gorczyńska. – *Życie Literackie*. – 2000, nr 4, s. 137-141
67. Wygnanie jako los. Głos Iwaszkiewicza w „sprawie Miłosza” / Robert Papieski // *Twórczość*. – 2001, nr 2, s. 121-140
68. Wizja wspólnej Europy w esejach Czesława Miłosza z lat 1931-1958 / *Ruch Literacki*. – 2008, nr 1, s. 69-84
69. Znad Niewiaży nad Pacyfik. O pisarstwie Czesława Miłosza / Tomasz Wójcik // *Ojczyzna Polszczyna*. – 1996, nr 4, s. 8-12
70. Źródła etyki Miłosza / Jan Potkański. – 2005, nr 1, s. 1-8

Lekcje z Miłoszem – propozycje metodyczne:

Wydawnictwa zwarte:

1. Lekcje języka polskiego w klasie V szkoły podstawowej. Propozycja metodyczna / Maria Kubiczek, Jolanta Olejak, Barbara Stworowa. – Goleszów: Wydaw. Innowacje, 1998. **Sygnatura:** 82 371
2. Lekcje poezji w szkole średniej / pod red. Stanisława Żaka. – Kielce: Wydaw. Pedagogiczne, 1993. **Sygnatura:** 100 329
3. Poezja współczesna: analiza i interpretacja wierszy objętych programem nauczania dla klas maturalnych / Bogusław Szpytma. – Warszawa: Wydaw. Morex, 1995, **Sygnatura:** 79 132
4. Poezja współczesna w szkole: interpretacje / red. Alina Kowalczykowi. – Warszawa: Stentor, 1998. **Sygnatura:** 59 814 P Filia Wągrowiec
5. Poeci polscy XX wieku. Cz.1 / Jolanta Dudek. – Kraków: Impuls, 1994. **Sygnatura:** 38 225 Filia Złotów
6. Rymy prozy czyli jak czytać polską prozę współczesną / red. Tadeusz marciuszek. – Warszawa: Stentor, 2000. **Sygnatura:** 59 813 P Filia Wągrowiec

Artykuły z czasopism:

1. „A poezja jest prawdą”: o cnotach poetyckich Czesława Miłosza / Halina Mrazek // Polonistyka. – 1993, nr 9, s. 541-545
2. Analiza wybranych wierszy Czesława Miłosza: propozycja dla zasadniczych szkół zawodowych / Henryk Gradkowski // Język Polski w Szkole Średniej. – 1993/94, nr 4, s. 36-43
3. Człowieka współczesnego kłopoty z tożsamością. Eseje Czesława Miłosza jako propozycja kontekstu w edukacji licealnej / Aneta Żurowska // Nowa Polszczyzna. 2008, nr 3, s. 20-25
4. Czy tylko poetycki obraz miast Europy? Czesław Miłosz „Ojciec objaśni” / Tomasz Maciejewski // Język Polski w Szkole IV-VI. – 2003/04, nr 4, s. 50-60
5. Chwila zadumy nad światem Czesław Miłosz „Przypowieść o maku” / Maria Czeszak Godula // Wszystko dla szkoły. – 2002, nr 7/8, s. 9
6. Dwie liryki Miłosza / Bohdan Otrębski // Polonistyka. – 1989, nr 2, s. 87-92
7. „Dolina Issy” Czesława Miłosza powrót do korzeni: propozycja interpretacji dla klasy IV liceum i technikum / Kazimierz Zngel // Język Polski w Szkole Średniej. – 1993/94, nr 1, s. 36-46
8. „Do tego kraju tego[...] Tęskno mi Panie... rzecz o nostalgii w utworach poetów pierwszej i drugiej emigracji / Iwona Gałazewska // Zeszyty Szkolne. – nr 1, s. 95-102
9. Czytanie Miłosza. Wokół motywu „ars poetica” / Henryk Gradkowski // Język Polski w Szkole Średniej. – 1995/96, nr 4, s. 60-67
10. „Dolina Issy” czyli poznawanie Miłosza / Maria Kamińska // Polonistyka. – 1992, nr 10, s. 599-605
11. Lekcja z Miłoszem. O wierności mowie ojczystej (szkic metodyczny) / Alicja Krawczyk // Język Polski w Szkole IV-VI. – 2004/5, nr 3, s. 32-36
12. Miejsce pod słońcem „Ganek” Czesława Miłosza (szkic interpretacyjny) / Tomasz Maciejewski // Język Polski w Szkole IV-VI. – 2003/4, nr 2, s. 28-35
13. Miłosza ballada o” Matce Polce” / Bohdan Otrębski // Polonistyka. – 1982, nr 4, s. 276-280
14. Miłosza punkt widzenia / Anna Wiech // Polonistyka. – 1982, nr 4, s. 254-264
15. Miłosz czytany w szkole / Bożena Chrzastowska // Polonistyka. – 2005, nr 1, s. 38-44

16. Miłosz na ławie oskarżonych / Marcin Rychlewski // *Polonistyka*. – 2001, nr 4, s. 216-219
17. Mistrz pokonanej rozpaczyny mistrz wysokiego stylu / Agata Stankowska // *Polonistyka*. – 2005, nr 1, s. 14-18
18. Obraz pracy nad liryką / Beata Pelczer // *Język Polski w Gimnazjum*. – 2000/1, nr 4, s. 18-21 (wiersz „Piosenka o końcu świata”)
19. O kształtowaniu świata wartości w toku poznawania wierszy Czesława Miłosza / Bronisława Dymara // *Polonistyka*. – 1982, nr 4, s. 265-275
20. O człowieku, który rozślawił imię Polski na świecie (propozycja metodyczna dla klasy IV, V, VI) / Hanna Domańska // *Język Polski w Szkole IV-VI*. – 2004/5, nr 3, s. 37-49
21. Propozycje interpretacji wierszy / Edward Kula // *Język Polski w Liceum*. – 2008/9, nr 1, s. 75-85
22. W cieniu „człowieka prostego”. Porównawcza analiza wierszy Adama Ważyka „Rzeka” i Czesława Miłosza „Który skrzywdziłeś” / Jarosław Górnicki // *Polonistyka*. – 1996, nr 8, s. 547-549
23. Wielki spełniony los. Scenariusz poświęcony Cz. Miłoszowi. Przeznaczony dla uczniów gimnazjum / Barbara Jachimczak // *Biblioteka w Szkole*. – 2011, nr 2, s. 19-20
24. Wiersze Czesława Miłosza i proza Olgi Tokarczuk / Stanisław Bortnowski // 1997, nr 1, s. 33-40
25. „Zniewolony umysł” Czesław Miłosz jako rzecz godna naszej uwagi polonistycznej / Antoni Mackiewicz // *Język Polski w Szkole Średniej*. – 1990/91, nr 2, s. 28-43

Materialy audiowizualna:

1. Antologia literatury emigracyjnej: Czesław Miłosz [dokument dźwiękowy]/ realiz. TVO SA. W Krakowie Zespół. – Łódź: Wytwórnia Pomocy Dydaktycznych, 2008, **Sygnatura:** CD. 1652
2. Głosy [dokument dźwiękowy]/ muz. Zbigniew Preisner. – Warszawa: Plus GSM, 2004 **Sygnatura:** CD. 830 (wiersz do polityka)
3. Polscy nobliści / realiz. Krzysztof Szmagier. – Łódź: Kadr; TVP, 2003. **Sygnatura:** CD. 1730
4. Spotkanie z poetą: ścieżka dźwiękowa filmu dokumentalnego / Andrzej Miłosz. – Nagrania własne TVP, 1980. **Sygnatura:** T. 5731
5. Spotkanie z literaturą. Cz.3. – Warszawa: TVP SA., 1995. **Sygnatura:** F. 0270/1
6. Wybór poezji / Czesław Miłosz. – Warszawa: Zakład Wydaw. i Nagrań PZN, 1981. **Sygnatura:** T. 640-644